

SLOWNJK

ČESKO-NĚMECKÝ

JOSEFA JUNGMANNA,

DOKTORA FILOSOFIE, PREFEKTA C. K. AKADEMICKÉHO GYMNASIUM NA STARÉM MĚSTĚ PRAZSKÉM, AUDA UČENÉ SPOLEČNOSTI PRAŽSKÉ A ZBORU PRO WĚDECKÉ WZDĚLÁWÁNÍ ŘEČI A LITERATURY ČESKÉ PŘI NÁRODNÍM MUSEUM.

—

POMOCJ ČESKÉHO MUSEUM.

Djl I.

A — J.

W P R A Z E , 1835.

W knížecj arcibiskupské knihtiskárně, u Josefy wdowy Fetterlové, řízenjm Wáclawa Špinky.

Josef Jungmann 1773–2023

III | Josef Jungmann a metternichovské Rakousko

„Přesazen byv z Litoměřic do Prahy co profesor rétoriky, vběhl jsem – jakožto známý český vlastenec – v tajné vyšetřování policejní, an každý Čech vládě podezřelý byl. Poznal jsem tenkrát v krátké době svět lépe než předtím po léta.“
Josef Jungmann, *Zápisky*, s. 17.

Josef Jungmann přichází do Prahy z Litoměřic v roce 1815, to byla doba, kdy vídeňská vláda reagovala zpřísněním cenzury a obecně dohledu nad svým obyvatelstvem v souvislosti s reflexí Francouzské revoluce a následných napoleonských válek. Symbolem tohoto systému se stal státní kancléř Klement kníže Metternich. Jungmann byl po těchto zkušenostech úzkostlivý, možná až příliš podezřívavý, ctil devizu, že jen trpělivá práce může přinést trvalejší hodnoty. Sám se řečnický ptal: „Co jsem měl já dělat? Vojnu vésti? Nechal jsem toho a polehoučku myslím také daleko dojdu“. Jaké jiné měl ale tehdy alternativy? Ovšem Jungmannova osobní korespondence s přáteli kromě onoho zdrženlivého člověka představuje mnohem otevřenějšího muže.

Literatura: Josef Jungmann, *Zápisky*, Praha 1973; Robert Sak, *Josef Jungmann. Život obrozence*, Praha 2007; Miroslav Hroch, *Na prahu národní existence. Touha a skutečnost*, Praha 1999; Michael Wögerbauer a kol., *V obecném zájmu. Cenzura a sociální regulace literatury v moderní české kultuře 1749–2014*, Praha 2015.

